

บทความวิจัย (Research Article)

บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

THE INTERNAL SUPERVISION ROLES OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING
THE EFFECTIVENESS OF SCHOOLS UNDER NAKHON RATCHASIMA PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

Received: February 12, 2021

Revised: March 29, 2021

Accepted: March 30, 2021

สุกัญญา ขุนโยธา^{1*}Sukanya Khunyotha^{1*}¹คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา¹Faculty of Education, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Ratchasima 30000, Thailand

*Corresponding Author, E-mail: noomnim.nseeclub@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับประสิทธิผลของโรงเรียน และ 3) บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู จำนวน 310 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ Step-wise ผลการวิจัย พบว่า

1. บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ บทบาทในการพัฒนาบุคลากร บทบาทในการเป็นผู้นำการจัดการเรียนการสอน บทบาทในการสร้างขวัญและกำลังใจของครู บทบาทในการพัฒนาหลักสูตร บทบาทในด้านมนุษยสัมพันธ์ และบทบาทในการประเมินผลการสอน ตามลำดับ

2. ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านอัตราการออกกลางคันของนักเรียนลดลง ด้านคุณภาพโดยรวม ด้านความพึงพอใจในการทำงาน ด้านอัตราการขาดงานลดลง และด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามลำดับ

3. บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านบทบาทในการเป็นผู้นำ การจัดการเรียนการสอน ด้านบทบาทในการพัฒนาบุคลากร ด้านบทบาทในการสร้างขวัญ และกำลังใจของครู ด้านบทบาทในการประเมินผลการสอนส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยบทบาทที่ส่งผลมากที่สุด ได้แก่ บทบาทในการสร้างขวัญและกำลังใจของครู บทบาทในการเป็นผู้นำการจัดการเรียนการสอน บทบาทในการพัฒนาบุคลากร และบทบาทในการประเมินผลการสอน ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างบทบาทเหล่านี้กับประสิทธิผลของโรงเรียนเป็น 0.783 และบทบาทเหล่านี้สามารถอธิบายความแปรปรวนประสิทธิผลของโรงเรียนได้ร้อยละ 61.40

คำสำคัญ: การนิเทศภายใน ผู้บริหารสถานศึกษา ประสิทธิภาพ

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of internal supervision roles of school administrators, 2) to study the level of the effectiveness of schools, and 3) to study the internal supervision roles of school administrators affecting the effectiveness of schools under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 2. The samples were 310 teachers. The research instrument was a 5 rating scale questionnaire. The data were analyzed using frequency distribution, percentage, mean, standard deviation and the step-wise multiple regression analysis. The results found that:

1. The level of internal supervision roles of school administrators under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 2 as whole was at a high level. When considering each aspect found that all were at high levels. The highest influences were human resource development role, teaching and learning leadership role, building teachers' morale role, curriculum development role, human relations role and teaching evaluation role, respectively.

2. The level of the effectiveness of schools under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 2 as whole was at a high level. When considering each aspect found that the most aspects were at high levels. The highest influences were dropout rate, overall quality, job satisfaction, absenteeism rate and achievement, respectively.

3. Teaching and learning leadership role, human resource development role, building teachers' morale role and teaching evaluation role affecting the effectiveness of schools under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 2 significantly at the 0.01 level. The highest influence of internal supervision roles were building teachers' morale role, teaching and learning leadership role, human resource development role and teaching evaluation role. The multi correlation efficient between these roles and effectiveness of schools was 0.783. These roles were explainable the variance of effectiveness of schools at 61.40 percent.

Keywords: The Internal Supervision, Administrator, Effectiveness

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของคนที่จะส่งผลทำให้สังคมและประเทศชาติสามารถพัฒนาทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์ การพัฒนาที่เหมาะสมในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) มีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ 10 ยุทธศาสตร์ ซึ่งในยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์เพื่อคนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีสุขภาวะและคุณภาพชีวิตที่ดี การมุ่งเน้นการพัฒนา ศักยภาพคนทุกช่วงวัย เพื่อเป็นฐานในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น มีแผนการรองรับการขาดแรงงาน โดยการยกระดับคุณภาพการศึกษาของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และเสริมสร้างสถาบันทาง สังคมให้มีความเข้มแข็งเอื้อต่อการพัฒนาคนและประเทศ (Office of the National Economic and Social Development Board, 2016, p. 65) การพัฒนาศักยภาพคนโดยพื้นฐานมาจากการได้รับการศึกษา องค์การหลักที่มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ โรงเรียน ซึ่งโรงเรียนจะดำเนินการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ปกครองและชุมชนต้องมีระบบการประกันคุณภาพ ภายในและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ ต้องอาศัยกระบวนการบริหาร กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียน

การสอน กระบวนการนิเทศการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญและเป็นกระบวนการหลักของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการนิเทศภายในมีกำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยระบบการกำกับ ติดตาม การจัดการศึกษาของผู้บริหารไว้อย่างชัดเจน นอกจากนี้เกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษายังได้กำหนดการนิเทศภายในเป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์การประเมินด้วย (Rooncharoen, 2012, pp. 8-25)

การนิเทศการศึกษา นับว่ามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตรได้ แต่ในสภาพปัจจุบันมีข้อจำกัดหลายประการที่ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติการนิเทศได้อย่างครบถ้วน จึงทำให้ไม่สะดวกในการปฏิบัติงานนิเทศ และบุคลากรศึกษานิเทศก์มีน้อย นอกจากนี้ ในสภาพปัจจุบันโรงเรียนบางแห่ง มีบุคลากรส่วนหนึ่งที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี รวมทั้งเป็นผู้รู้และเข้าใจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของโรงเรียนและชุมชน และมีความใกล้ชิดครู รู้จุดเด่นจุดด้อยได้ดีกว่า ดังนั้น ระบบการนิเทศการศึกษาที่เหมาะสมก็คือ การนิเทศภายในโรงเรียนและสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง (Jiradechakun, 2007, p. 1) ซึ่งการนิเทศภายในโรงเรียนมีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาบุคลากร พัฒนางาน ประสานสัมพันธ์ สร้างขวัญและกำลังใจ ช่วยให้ครูอาจารย์ทราบถึงสภาพปัจจุบัน ปัญหา

ความต้องการของโรงเรียนเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาการบริหารและวิชาการ เป็นที่น่าสังเกตว่าจุดมุ่งหมายของการนิเทศมุ่งที่จะพัฒนาครูเป็นประการสำคัญ ทั้งนี้เพราะครูเป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดการศึกษา จะเป็นผู้นำกระบวนการและองค์ประกอบต่างๆ มาสู่การปฏิบัติ (Boonchan, 2014, p. 134) ด้วยเหตุผลนี้ จึงมีการส่งเสริมการนิเทศภายในอย่างจริงจัง อันเนื่องจากศึกษานิเทศก์บางแห่งจำนวนไม่เพียงพอและเป็นบุคลากรภายนอก ย่อมไม่รู้ปัญหาภายในโรงเรียนได้ลึกซึ้งเท่ากับบุคคลภายในโรงเรียนเอง และผู้ที่มีบทบาทหน้าที่โดยตรงในการนิเทศภายใน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญยิ่งในการบริหารและการนิเทศ เพื่อนำไปสู่จุดหมายของการศึกษา การบริหารเป็นการทำหน้าที่กำกับการปฏิบัติ เช่น การวางแผน การควบคุม การปฏิบัติ ซึ่งรวมทั้งการอำนวยความสะดวก การจัดกิจกรรม ติดตาม ประเมินผล เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่ต้องการ ส่วนการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นการแสดงถึงการปรับปรุงสถานการณ์ทางการเรียนการสอน และเงื่อนไขที่มีผลต่อการเรียนการสอน การนิเทศภายในโรงเรียนจึงเป็นบทบาททางการบริหารรวมทั้งเป็นภาวะผู้นำ การปรับปรุงและการประเมินการเรียนการสอน (Inrak, 2008, pp. 1-8) บทบาทของผู้บริหารในการนิเทศภายในโรงเรียนถือเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงทางความคิด คอยแนะนำ ช่วยเหลือ สนับสนุนครูในทุกโอกาส ไม่เพียงแต่ด้านการจัดการเรียนการสอน แต่ยังรวมถึงการบริหารและอำนวยความสะดวกในการนิเทศทุกด้าน การสร้างความประทับใจ และความไว้วางใจในการนิเทศภายในโรงเรียน การประสานกำลังในการทำงานเพื่อประโยชน์และความก้าวหน้าของโรงเรียน ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้จะเกิดขึ้นและประสบผลสำเร็จได้นั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการได้ระบุถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศ ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร การบริหารและจัดการแบบมีส่วนร่วม การสร้างขวัญและกำลังใจ การสร้างความเข้าใจต่อผู้ปกครองและหน่วยงานอื่นการสนับสนุนด้านงบประมาณ ยานพาหนะ และอำนวยความสะดวกทุกด้าน การสร้างเครือข่าย และการประสานงานกับหน่วยศึกษานิเทศก์เพื่อร่วมกันวางแผนในการพัฒนาบุคลากรและโรงเรียน (Ministry of Education, 2008, p. 9) และสอดคล้องกับแนวคิดของ บรรจบ บุญจันทร์ ได้กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียนว่ามีหลายบทบาท ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การเป็นผู้นำในการจัดการเรียนการสอน การเป็นผู้นำในการประเมินผลการสอน การพัฒนาความเป็นผู้นำให้เกิดขึ้นแก่ผู้อื่น มนุษย์สัมพันธ์ ผู้นำการจัดและดำเนินงานในหน่วยงาน การคัดเลือกและใช้ประโยชน์จากบุคลากร การสร้างขวัญกำลังใจให้กับครูและการพัฒนาบุคลากร (Boonchan, 2014, pp. 54-55) จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์ พบว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) บทบาทในการพัฒนาหลักสูตร 2) บทบาทในการเป็นผู้นำการจัดการเรียนการสอน 3) บทบาทในการพัฒนาบุคลากร 4) บทบาทในด้านมนุษยสัมพันธ์ 5) บทบาทในการสร้างขวัญและกำลังใจของครู และ 6) บทบาทในการประเมินผลการสอน ส่วนประสิทธิผลของโรงเรียน ผู้วิจัยใช้แนวคิดของ Hoy and Miskel (2013, pp. 299-328) ซึ่งได้

กล่าวถึงประสิทธิผลของโรงเรียนไว้อย่างครอบคลุม ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) ความพึงพอใจในการทำงาน 3) อัตราการขาดงานลดลง 4) อัตราการออกกลางคันของนักเรียนลดลง และ 5) คุณภาพโดยรวม ซึ่งที่กล่าวมานั้นเป็นองค์ประกอบสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียนร่วมกับคณะครูและบุคลากรภายในโรงเรียนเพื่อช่วยขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายของโรงเรียนด้วย

จากการศึกษาผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 พบว่ามีจุดอ่อนด้านคุณภาพผู้เรียนและการบริหารการศึกษา การบริการการเรียนการสอนแก่ผู้เรียน ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษยังไม่ได้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรไม่อิงมาตรฐาน สืบเนื่องจากครูยังขาดทักษะการจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานหลักสูตร ส่วนสภาพด้านการบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากับโรงเรียน พบว่าการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาอย่างไม่ทั่วถึงและต่อเนื่อง เนื่องจากระบบการจัดการยังไม่ได้เท่าที่ควร การวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการติดตาม ประเมินผลแผนยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรด้วย ระบบการพัฒนาศักยภาพครูไม่สอดคล้องกับความต้องการของครูและบุคลากร/โรงเรียน เนื่องจากแผนพัฒนาบุคลากรขาดการมีส่วนร่วม ไม่ชัดเจน และไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ สอดคล้องกับข้อมูลรายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2561 นั้น พบว่า คุณภาพสถานศึกษาและประสิทธิผลของโรงเรียนส่วนใหญ่สูงขึ้น แต่การทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ (Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 2, 2018, pp. 12-17) จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นว่า การจัดการศึกษาในโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนา การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน โดยใช้กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นจุดเสริมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน บทบาทการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2
3. เพื่อศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำนวน 1,562 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โรงเรียนละ 2 คน จำนวน 310 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610) จากนั้นดำเนินการโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จำแนกตามสัดส่วนของครูแต่ละอำเภอ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ผู้วิจัยได้พัฒนา

เครื่องมือแบบสอบถามขึ้น โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ที่ได้ศึกษาวิเคราะห์กรอบแนวคิดของวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) เกี่ยวกับเพศ อายุ ประสบการณ์การสอน และอำเภอที่ตั้งของโรงเรียน

ตอนที่ 2 บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ลักษณะคำถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นโดยรวมเท่ากับ 0.975 ประกอบด้วย บทบาทในด้านมนุษยสัมพันธ์ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.943 บทบาทในการสร้างขวัญและกำลังใจ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.937 บทบาทในการประเมินผลการสอน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.861 บทบาทในการเป็นผู้นำการจัดการเรียนการสอน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.858 บทบาทในการพัฒนาหลักสูตร มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.807 และบทบาทในการพัฒนาบุคลากร มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.786 จำนวน 34 ข้อ

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพของโรงเรียน ลักษณะคำถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ มีค่า IOC ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นโดยรวมเท่ากับ 0.956 ประกอบด้วย ความพึงพอใจในการทำงาน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.914 คุณภาพโดยรวม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.903 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.896 อัตราการขาดงานลดลง มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.892 และอัตราการออกกลางคันของนักเรียนลดลง มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.864 จำนวน 26 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เพื่อขอความร่วมมือและขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนในสังกัด

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามถึงโรงเรียนในสังกัดในรูปแบบออนไลน์ โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามออนไลน์ขึ้น เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) บางส่วนผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมสำเนาหนังสืออนุญาตให้ผู้อำนวยการโรงเรียนส่งโดยทางไปรษณีย์และส่งด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่และความปลอดภัยเนื่องจากสถานการณ์ดังกล่าว

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้รับข้อมูลจากการตอบผ่านระบบออนไลน์ร้อยละ 91 การจัดส่งทางไปรษณีย์ไม่ได้รับการตอบรับ และเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเองร้อยละ 8 พร้อมทั้งตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม รวมได้รับข้อมูลแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 310 ข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. ประสิทธิภาพของโรงเรียน ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. การหาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)

5. สร้างสมการพยากรณ์โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อพยากรณ์บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 พบว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, $SD = 0.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ใน ระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ บทบาทในการพัฒนาบุคลากร ($\bar{X} = 4.41$, $SD = 0.56$) รองลงมา คือ บทบาท ในการเป็นผู้นำการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.40$, $SD = 0.54$) บทบาทในการสร้างขวัญและกำลังใจของครู ($\bar{X} = 4.38$, $SD = 0.61$) บทบาทในการพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X} = 4.37$, $SD = 0.53$) และบทบาทในด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.31$, $SD = 0.68$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ บทบาทในการประเมินผลการสอน ($\bar{X} = 4.28$, $SD = 0.58$) ดังนำเสนอในตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยภาพรวม (X)

ข้อที่	บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	SD	การแปลความหมาย
1	บทบาทในการพัฒนาหลักสูตร (X1)	4.37	0.53	มาก
2	บทบาทในการเป็นผู้นำการจัดการเรียนการสอน (X2)	4.40	0.54	มาก
3	บทบาทในการพัฒนาบุคลากร (X3)	4.41	0.56	มาก
4	บทบาทในด้านมนุษยสัมพันธ์ (X4)	4.31	0.68	มาก
5	บทบาทในการสร้างขวัญและกำลังใจของครู (X5)	4.38	0.61	มาก
6	บทบาทในการประเมินผลการสอน (X6)	4.28	0.58	มาก
รวม		4.36	0.52	มาก

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, $SD = 0.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านอัตราการออกกลางคันของนักเรียนลดลง ($\bar{X} = 4.55$, $SD = 0.53$) รองลงมา คือ ด้านคุณภาพโดยรวม ($\bar{X} = 4.47$, $SD = 0.51$) และความพึงพอใจในการทำงาน ($\bar{X} = 4.34$, $SD = 0.59$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน ($\bar{X} = 4.27$, $SD = 0.56$) ดังนำเสนอในตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 โดยภาพรวม (Y)

ข้อที่	ประสิทธิผลของโรงเรียน	$\bar{X}$	SD	การแปลความหมาย
1	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Y1)	4.27	0.56	มาก
2	ความพึงพอใจในการทำงาน (Y2)	4.34	0.59	มาก
3	อัตราการขาดงานลดลง (Y3)	4.32	0.59	มาก
4	อัตราการออกกลางคันของนักเรียนลดลง (Y4)	4.55	0.53	มากที่สุด
5	คุณภาพโดยรวม (Y5)	4.47	0.51	มาก
รวม		4.39	0.47	มาก

3. ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ทั้งหมด 6 ด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยบทบาทที่มีค่าสัมประสิทธิ์สูงสุด ได้แก่ บทบาทในการสร้างขวัญและกำลังใจของครู เท่ากับ .723 รองลงมา ได้แก่ บทบาทในการเป็นผู้นำการจัดการเรียนการสอน เท่ากับ .719 และบทบาทในการประเมินผลการสอน เท่ากับ .709 ดังนำเสนอในตาราง 3

ตาราง 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

ปัจจัย	X1	X2	X3	X4	X5	X6	Y
X1	1	.787**	.682**	.678**	.707**	.719**	.618**
X2		1	.814**	.756**	.760**	.788**	.719**
X3			1	.758**	.743**	.750**	.701**
X4				1	.908**	.796**	.678**
X5					1	.793**	.723**
X6						1	.709**
Y							1

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. การวิเคราะห์บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 พบว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านบทบาทในการเป็นผู้นำการจัดการเรียนการสอน ด้านบทบาทในการพัฒนาบุคลากร ด้านบทบาทในการสร้างขวัญและกำลังใจของครู ด้านบทบาทในการประเมินผลการสอนส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยบทบาทที่ส่งผลมากที่สุด ได้แก่ บทบาทในการสร้างขวัญและกำลังใจของครู บทบาทในการเป็นผู้นำการจัดการเรียนการสอน บทบาทในการพัฒนาบุคลากร และบทบาทในการประเมินผลการสอน ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างบทบาทเหล่านี้กับประสิทธิผลของโรงเรียนเป็น 0.783 และบทบาทเหล่านี้สามารถอธิบายความแปรปรวนประสิทธิผลของโรงเรียนได้ร้อยละ 61.40 ดังนำเสนอในตาราง 4

ตาราง 4 การวิเคราะห์การถดถอยบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์	สัมประสิทธิ์	t	p
	การถดถอยจากคะแนนดิบ ไม่ปรับมาตรฐาน (b)	การถดถอยจากคะแนน มาตรฐาน (Beta)		
ค่าคงที่	1.338		9.395	0.000**
บทบาทในการเป็นผู้นำการจัดการเรียนการสอน	0.188	0.216	3.059	0.002**
บทบาทในการพัฒนาบุคลากร	0.152	0.182	2.764	0.006**
บทบาทในการสร้างขวัญและกำลังใจของครู	0.216	0.282	4.399	0.000**
บทบาทในการประเมินผลการสอน	0.142	0.178	2.657	0.008**

R = .783, R² = .614, p= .000

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ทั้งจากเข้าร่วมประชุม การอบรมและสัมมนา เพื่อรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบัน สามารถนำมาขับเคลื่อนพัฒนาระบบการนิเทศภายในโรงเรียนได้อย่างมีคุณภาพ อันจะนำไปสู่การวางแผนงานต่างๆ ให้เป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนด อีกทั้งยังมีหน่วยงานต้นสังกัดในการกำกับ ติดตาม และออกเยี่ยมโรงเรียนในสังกัดอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องปรับปรุงและพัฒนาตนเองในการนิเทศภายในโรงเรียนด้านการพัฒนาหลักสูตร การเป็นผู้นำในการจัดการเรียนการสอน การมีมนุษยสัมพันธ์ การพัฒนาบุคลากร และการประเมินผลการสอน เพื่อให้ระบบภายในโรงเรียนมีความสอดคล้องกับนโยบายและแผนการปฏิบัติงานต่างๆ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 และการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่ครู เพราะได้เข้าถึงเพื่อรับรู้ปัญหาของครูโดยตรงและเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาการบริหารงานของตนเองต่อไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Anannavee (2014, pp. 265-266) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาทของนักวางแผน สามารถคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคต จัดเตรียมบุคลากรให้พร้อมในการรับมือกับสิ่งใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น มีความรู้ความเข้าใจในการวางแผน สามารถกำหนดโครงสร้างของโรงเรียนขึ้นใหม่ มีความเข้าใจความเป็นพลวัตของโรงเรียน เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงมาสู่โรงเรียนว่าจะเปลี่ยนแปลงอะไร อย่างไร เปลี่ยนสถานการณ์ใดและเมื่อใด สอดคล้องกับแนวคิดของ Wonganutarot (2005, pp. 67-75) ได้กล่าวว่า บทบาทในการนิเทศผู้บริหารสถานศึกษาจะมีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตร โดยต้องอำนวยความสะดวกให้เป็นไปตามนโยบายและปรัชญาของการศึกษาและหลักสูตรที่กำหนด ประสานงานกับบุคลากรในการจัดการเรียนการสอน เช่น หน่วยงานนิเทศ และสอดคล้องกับแนวคิดของ Boonchan (2014, pp. 54-55) ได้กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียนมีหลายบทบาท ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การเป็นผู้นำในการจัดการเรียนการสอน การเป็นผู้นำในการประเมินผลการสอน การพัฒนาความเป็นผู้นำให้เกิดขึ้นแก่ผู้อื่น มนุษยสัมพันธ์ ผู้นำการจัดและดำเนินงานในหน่วยงาน การคัดเลือกและใช้ประโยชน์จากบุคลากร การสร้างขวัญกำลังใจให้กับครู และการพัฒนาบุคลากร สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Siripattanakul (2015) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผลการวิจัย พบว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Chansingtho (2017) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาสามารถดำเนินงานต่างๆ โดยการบริหารทรัพยากรที่มีในโรงเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ด้วยวิธีการที่เกิดจากประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีบทบาทสูงสุดในโรงเรียน จนสามารถทำให้โรงเรียนเป็นที่ยอมรับของชุมชน ผู้ปกครอง และนักเรียน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น โรงเรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับปัจจัยทั้งภายในและภายนอก ครูพึงพอใจในการทำงาน ทำให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Surakitboworn (2010, pp. 20-33) ได้กล่าวถึง ประสิทธิภาพของโรงเรียนว่า หมายถึง การที่โรงเรียนสามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียนได้ นักเรียนที่เป็นผลผลิตมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง โรงเรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และสามารถแก้ปัญหาภายในและบุคลากรมีความพอใจในงานที่กระทำ สอดคล้องกับแนวคิดของ Karphon (2015, p. 87) ได้กล่าวถึง ประสิทธิภาพของโรงเรียนเป็นการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายและตัวชี้วัดของโรงเรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการชักจูงครูให้ทำงานอย่างเสียสละ ทำหน้าที่ประสานงานให้งานด้านการจัดการศึกษาเกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุด จัดสรรทรัพยากรที่มีได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกได้อย่างเหมาะสม ทำให้เกิดความพึงพอใจในผลการดำเนินงานของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน สอดคล้องกับแนวคิดของ Sampakaew (2017, p. 18) ได้กล่าวถึง

ประสิทธิผลของโรงเรียนว่าเป็นความสำเร็จของโรงเรียนที่สามารถดำเนินงานจนบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยอาศัยความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และสอดคล้องกับแนวคิดของ Hoy and Miskel (2013, pp. 299-328) ได้กล่าวว่า เมื่อโรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ประสิทธิภาพของโรงเรียนควรพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจในการทำงาน อัตราการขาดงานลดลง อัตราการออกกลางคันของนักเรียนลดลง และคุณภาพโดยรวม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Khamchanam (2016) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารนิเทศภายในกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านบทบาทในการเป็นผู้นำการจัดการเรียนการสอน ด้านบทบาทในการพัฒนาบุคลากร ด้านบทบาทในการสร้างขวัญและกำลังใจของครู ด้านบทบาทในการประเมินผลการสอนส่งผล ต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยบทบาทที่ส่งผลมากที่สุด ได้แก่ บทบาทในการสร้างขวัญและกำลังใจของครู บทบาทในการเป็นผู้นำการจัดการเรียน การสอน บทบาทในการพัฒนาบุคลากร และบทบาทในการประเมินผลการสอน ตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ระหว่างบทบาทเหล่านี้กับประสิทธิผลของโรงเรียนเป็น 0.783 และบทบาทเหล่านี้สามารถอธิบายความแปรปรวนประสิทธิผลของ โรงเรียนได้ร้อยละ 61.40 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน โดยช่วยให้ครูพอใจในงานที่ทำ เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมเสนอโครงการและนโยบายของโรงเรียน มอบหมายงานตรงความรู้ ความสามารถของครู ยกย่องให้กำลังใจแก่ผู้ตั้งใจทำงาน ช่วยให้ครูมีสิทธิ์และโอกาสในความก้าวหน้าทางวิชาชีพ เมื่อครูเกิด ความพึงพอใจก็จะทำงานอย่างมีความสุข เมื่อครูมีกำลังใจในการทำงานก็สามารถดำเนินงานให้สำเร็จได้ บทบาทในการสร้างขวัญ และกำลังใจของครูจึงส่งผลมากที่สุด บทบาทในการเป็นผู้นำในการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่นิเทศเพื่อให้ ครูสามารถดำเนินการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีการบริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านครุภัณฑ์ สถานที่ และการสนับสนุน ส่งเสริมกิจกรรมที่สำคัญเพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม บทบาท ในการพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่จัดโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ เพื่อช่วยเพิ่มพูนความรู้ความสามารถครูให้ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความก้าวหน้ายิ่งขึ้น เช่น การจัดให้มีการอบรม การประชุม สัมมนา ตรงตาม ความต้องการของครู และใช้วิธีวัดผลเพื่อพัฒนาบุคลากรให้เกิดประสิทธิภาพด้านการเรียนการสอน และบทบาทในการประเมินผล การสอน โดยการใช้การประเมินหลายเทคนิควิธี เป็นระบบและทำอย่างต่อเนื่อง มีการแจ้งผลการประเมินให้ครูได้รับทราบเพื่อใช้เป็น ข้อมูลในการพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพในการสอนมากขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีระบบการนิเทศภายในที่ดีก็จะทำให้ การบริหารจัดการภายในโรงเรียนเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้วันจะส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของโรงเรียนที่ดีขึ้นต่อไป สอดคล้องกับแนวคิดของ Wongthanom (2009, pp. 63-65) ได้กล่าวถึง บทบาทการนิเทศ ภายในของผู้บริหารสถานศึกษาว่าต้องมีการบำรุงขวัญและการให้กำลังใจแก่ครู เป็นผู้นำในการจัดการเรียนการสอนโดยช่วย แนะนำให้ครูรู้จักดัดแปลงเนื้อหาวิชาที่สอนให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น เสนอแนะวิธีสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและ สภาพแวดล้อมให้ครู ส่งเสริมพัฒนาบุคลากร เพื่อช่วยเหลือครูให้ก้าวหน้าทางวิชาการ และวิชาชีพจัดให้มีการสัมมนาของคณะครู ให้ครูได้เข้าร่วมการฝึกอบรมทางวิชาการที่จัดขึ้นภายในและภายนอกกลุ่มโรงเรียน และจัดให้มีการติดตามผลภายหลังการฝึกอบรม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Pongyat (2017) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 ผลการวิจัย พบว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการสร้างขวัญและ กำลังใจของครูมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการจัดแนะนำดำเนินงานในหน่วยงาน และด้านการพัฒนาครู ตามลำดับ ส่วนด้านที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการประเมินผลการสอน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Benjamin (2016) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทการนิเทศ ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของครู ประเทศแคนาดา ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพและ

ความสามารถของครูเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในโรงเรียนที่เอื้อต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญในการช่วยให้ครูสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมและบริบทของโรงเรียน บทบาทที่ส่งผลให้ครูมีประสิทธิภาพ ได้แก่ บทบาทในการพัฒนาบุคลากร บทบาทในการประเมินผลการสอนของครู สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Boon-in (2016) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน ด้านพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัจจัยด้านพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Sampaokaew (2017) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยการบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 และสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยมีค่าความแปรปรวนประสิทธิผลของโรงเรียน ร้อยละ 76.70

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

1.1 บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ บทบาทในการประเมินผลการสอน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรมีบทบาทในการดำเนินงานต่างๆ ด้านการประเมินผลการสอนของครู มีการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน มีการประเมินผลในการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างเป็นระบบ โดยใช้วิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง เพื่อให้บทบาทการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาดีขึ้นและส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมากขึ้น

1.2 ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรมีการปรับปรุง พัฒนาความรู้ ทักษะ และกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ สนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอน รวมไปถึงการใส่ใจครูทุกด้าน มีการนิเทศติดตามการทำงานที่เหมาะสมและเกิดประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างแท้จริง ซึ่งจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและเกิดประสิทธิผลของโรงเรียนที่ดีขึ้น

1.3 จากการศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 พบว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาไม่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน 2 ด้าน ได้แก่ บทบาทด้านมนุษยสัมพันธ์และบทบาทในการพัฒนาหลักสูตร อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีเวลาจำนวนน้อยในการพูดคุย สื่อสาร หรือทำงานอยู่ร่วมกับครูภายในโรงเรียน แต่ครูยังคงทำหน้าที่ในโรงเรียนตามสถานการณ์และบทบาทของตนเองโดยไม่ได้นำมาดำเนินงานตามหลักสูตรสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรเสริมสร้างด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ โดยหาโอกาสในการจัดกิจกรรมร่วมกันกับครูภายในโรงเรียนและส่งเสริมให้มีการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยการนำข้อบกพร่องหรือข้อควรพัฒนาจากการประเมินผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนในแต่ละปีมาจัดทำหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์และเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง และความต้องการในสถานการณ์ปัจจุบัน และสร้างความเข้าใจกับ

บุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนให้มีความชัดเจนเข้าใจตรงกัน เพื่อให้เกิดผลดีต่อบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาอันจะส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนที่ดีขึ้นต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษารูปแบบบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนจากกลุ่มตัวอย่างในสำนักงานเขตพื้นที่อื่นๆ เพื่อให้เกิดผลดีต่อบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาอันจะส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนที่ดีในเขตพื้นที่อื่นๆ มากขึ้น

2.2 ควรศึกษารูปแบบของบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ที่เหมาะสม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำไปใช้

2.3 ควรศึกษารูปแบบบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยใช้เทคนิค วิธีการ รูปแบบอื่น เช่น การวิจัยเชิงพัฒนา การวิจัยแบบผสม เป็นต้น

References

- Anannavee, P. (2014). *Principles, concepts, theories in educational administration* (5th ed.). Chonburi: Montree. [in Thai]
- Benjamin, K. (2016). *The role of the school administrator in effective teacher induction and mentoring programs* (Master thesis). Canada: University of Queen's.
- Boonchan, B. (2014). *Documents for teaching supervision of education*. Nakhon Ratchasima: Faculty of education, Nakhon Ratchasima Rajabhat University. [in Thai]
- Boon-in, R. (2016). *Factors affecting school effectiveness under Chonburi primary educational service area office 1* (Master thesis). Chon Buri: Burapha University. [in Thai]
- Chansingtho, B. (2017). Role of internal supervision of school administrators under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 1. In *National Academic Conference 4th Phetchabun Rajabhat University* (pp. 73-79). Phetchabun: Phetchabun Rajabhat University. [in Thai]
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2013). *Educational administration: Theory, research and practice* (9th ed.). Singapore: McGraw-Hill.
- Inrak, C. (2008). *Academic administration and supervision within educational Institutions* (5th ed.). Pattani: Prince of Songkla University, Pattani Campus. [in Thai]
- Jiradechakun, K. (2007). *The internal supervision manual for school*. Bangkok: Than Aksorn. [in Thai]
- Karphon, E. (2015). *Quality management system affecting school effectiveness under Nakhon Pathom primary educational service area office 1* (Master thesis). Nakhon Pathom: Silpakorn University. [in Thai]
- Khamchanam, B. (2016). A study on the relationship between internal supervision and school effectiveness under Nakhon Ratchasima primary education service area office 4. *Valaya Alongkorn Research and Development Journal Science And Technology*, 10(3), 183-190. [in Thai]
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.

- Ministry of Education. (2008). *The supervision guidelines for learning reform schools continuously*. Bangkok: Kurusapha Ladprao Printing House. [in Thai]
- Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 2. (2018). *Basic strategic plan, fiscal year 2018 - 2021, Nakhon Ratchasima primary educational service area office 2*. Nakhon Ratchasima: Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 2. [in Thai]
- Office of the National Economic and Social Development Board. (2016). *Development plan National Economy and Society Issue 12 (2017-2021)*. Bangkok: Office Secretary General of the Education Council. [in Thai]
- Pongyat, W. (2017). *A study the role of school administrator on internal supervision under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 5* (Master degree). Nakhon Ratchasima: Nakhon Ratchasima Rajabhat University. [in Thai]
- Rooncharoen, T. (2012). *Professionalism in organizing and administering education in the 2nd educational reform round and the 3rd external quality assurance*. Bangkok: Khawfang Publishing House. [in Thai]
- Sampaokaew, T. (2017). *Administrative factors affecting the effectiveness of educational institutions under Saraburi primary educational service area office 2* (Master thesis). Chachoengsao: Rajabhat Rajanagarindra University. [in Thai]
- Siripattanakul, P. (2015). *A study of internal supervision roles of basic education school administrators in Rayong, Chanthaburi and Trat provinces* (Master thesis). Chanthaburi: Rambhaibarni Rajabhat University. [in Thai]
- Surakitboworn, S. (2010). Effectiveness of process: the important objectives of school management. *Journal of Sakon Nakhon Rajabhat University*, 2(3), 20-33. [in Thai]
- Wonganutarot, P. (2005). *Instructional supervision*. Bangkok: Zoonsueserm Bangkok Center. [in Thai]
- Wongthanom, A. (2009). *Role of school administrators in educational supervision* (Master thesis). Bangkok: Chulalongkorn University. [in Thai]